

ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ НА АДВОКАТИ „КРЪСТЮ ЦОНЧЕВ“

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ

НА ИЗСЛЕДВАНЕТО НА ДЕЛАТА НА КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ПО КОИТО Е ВЗЕЛ УЧАСТИЕ ВИСШИЯТ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ (2010 – 2019 г.)

Изследването е извършено от екип в състав: Емилия Недева – адвокат от Пловдив, Снежана Стефанова – адвокат от Пловдив, Златка Стефанова – адвокат от София, и Иглика Василева – адвокат от София, с научен ръководител Даниела Доковска – адвокат от София.

Целта на изследването е да се анализират всички производства пред Конституционния съд за периода 2010 – 2019 г., по които има участие Висшият адвокатски съвет – като вносител или чрез изразено становище. Чрез изследването се осъществява една от формите за осигуряване на публичност в дейността на Висшия адвокатски съвет по конституционните дела и се дава възможност да се прецени резултатността на тази дейност.

За нуждите на изследването са проучени 66 конституционни дела, от които 65 бр. са решени, а по 1 бр. все още не е постановено решение. Използваният метод е анализ на документи. Като инструмент на изследването е разработен въпросник, който се използва за регистрация на информацията по всяко едно дело.

По проучените 66 дела предмет на обсъждане от Конституционния съд са били 288 разпоредби на нормативни актове, които са анализирани поотделно, за да се стигне до крайните изводи.

А. За изследвания период Висшият адвокатски съвет е взел участие по 66 конституционни дела. **По 61 от тях Висшият адвокатски съвет не е вносител на искането** – 10 тълкувателни (по чл. 149, т. 1 от Конституцията), и 51 – за установяване на противоконституционност и несъответствие с общопризнатите норми на международното право и с международните

договори, по които Република България е страна (по чл. 149, т. 2 и т. 4 от Конституцията).

По 5 дела Висшият адвокатски съвет е вносител на искането.

Б. От 61 дела, по които Висшият адвокатски съвет не е вносител на искането:

По 42 дела Висшият адвокатски съвет е поддържал исканията (по 4 дела с различни от вносителя аргументи), по 9 дела е поддържал исканията частично, по 10 дела не е поддържал исканията.

Респ. в 69 % от случаите Висшият адвокатски съвет е поддържал исканията, в 15 % ги е поддържал частично, в 16 % не ги е поддържал.

В 9,5 % от делата, по които Висшият адвокатски съвет е поддържал исканията, е излагал аргументи, различни от тези на вносителя.

В. От 61 дела, по които Висшият адвокатски съвет не е вносител на искането: доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети изцяло от Конституционния съд по 24 дела, частично – по 17 дела, не са възприети – по 19, все още няма решение по 1 дело.

По 4 от 19 дела, по които не са възприети от мнозинството, доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети в особени мнения, а по 1 от тези 19 дела са възприети от половината съдии при непостигнато мнозинство (по-долу всички тези дела са включени в групата на делата, по които становището на Висшия адвокатски съвет не е възприето – 32 %). Така всъщност в малко над 20 % от случаите, когато Конституционният съд не се е съгласил с аргументите на Висшия адвокатски съвет, тези аргументи все пак са възприети в особени мнения на отделни съдии, а в един случай – и от половината състав на Конституционния съд в самото решение, без обаче да е постигнато мнозинство.

Респ. в 40 % от делата, по които Висшият адвокатски съвет не е вносител на искането, доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети изцяло от Конституционния съд, в 28 % от делата доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети частично от Конституционния

съд, в 32 % от делата доводите на Висшия адвокатски съвет не са възприети. По 1 дело все още няма решение.

Обобщено: в 68 % от делата, по които Висшият адвокатски съвет не е вносител на искането, доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети изцяло или частично от Конституционния съд.

Г. От 5 дела, по които Висшият адвокатски съвет е вносител на искането, по 2 дела искането е уважено изцяло, по 1 – частично, и по 2 дела е отхвърлено.

Респ. 40 % от исканията са уважени изцяло, 20 % - частично, 40 % са отхвърлени.

По 2 от 5-те дела Конституционният съд е възприел доводите на Висшия адвокатски съвет изцяло, по 1 дело – частично, по 2 дела – не ги е възприел.

Респ. в 40 % от случаите Конституционният съд е възприел изцяло доводите на Висшия адвокатски съвет, в 20 % ги е възприел частично, в 40 % – не ги е възприел изобщо.

Обобщено: в 60 % от делата, по които Висшият адвокатски съвет е вносител на искането, исканията на Висшия адвокатски съвет са уважени изцяло или частично.

Д. От общо 66 анализирани дела по 1 дело все още няма решение, но в решенията 65 дела доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети изцяло от Конституционния съд по 26 дела, частично – по 18 дела, а не са възприети по 21 дела.

Респ. в 40 % от делата доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети изцяло от Конституционния съд, в 28 % от делата доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети частично от Конституционния съд, в 32 % от делата – не са възприети.

Обобщено: В 68 % от всички дела доводите на Висшия адвокатски съвет са възприети изцяло или частично от Конституционния съд.

Уточнение: Посоченият по-горе анализ е направен въз основа на аналитично проучване на исканията на вносителите и на становищата на Висшия адвокатски съвет по тях, на исканията на Висшия адвокатски съвет и на решенията Конституционния съд по делата.

Резултатите са изразени в количествени характеристики.

Те нямат и не могат да имат за цел да дават качествена оценка на посочените по-горе актове.

Следва например да се отбележи, че сред отхвърлените становища на Висшия адвокатски съвет е и това по к. д. № 10/2015 г. (Зл. № 27), образувано по искане на главния прокурор за обявяване на противоконституционност на чл. 29, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 и на чл. 30, ал. 1 от Закона за адвокатурата – относно уважението, което се дължи на адвоката, и проверките, които извършват адвокатските съвети по сигнали на адвокати за проявено неколегиално отношение към тях от страна на представители на съдебната власт. Обявяването на противоконституционност на разпоредба, която съществува още в Закона за адвокатурата от 1925 г., и досега не може да намери разбиране сред адвокатите в страната, а Висшият адвокатски съвет не би могъл да поддържа такова искане по самопонятни причини. Обстоятелството, че становището на Висшия адвокатски съвет е споделено само в едно особено мнение, ни най-малко не омаловажава сериозните юридически доводи, изложени в него.

Следва още веднъж да се подчертае, че по 4 от 19 дела – малко над 20 % от случаите, когато Конституционният съд не се съгласява с аргументите на Висшия адвокатски съвет – тези аргументи все пак са възприети в особени мнения на отделни съдии, а в един от случаите – и от половината състав на Конституционния съд в самото решение, без обаче да е постигнато мнозинство. Тези дела са включени в групата на делата, по които становището на Висшия адвокатски съвет не е възприето (32 %), но свидетелстват, че доводите на Висшия адвокатски съвет са били възприети като убедителни от част от конституционните съдии.